

Gazeta Pacjenta z HCV

Wydanie specjalne przeznaczone tylko dla pacjentów

Numer w całości poświęcony wirusowemu zapaleniu wątroby typu C

Rok wydania 2018

Opracowanie: dr n. med. Grażyna Cholewińska

Na horyzoncie epidemii HCV

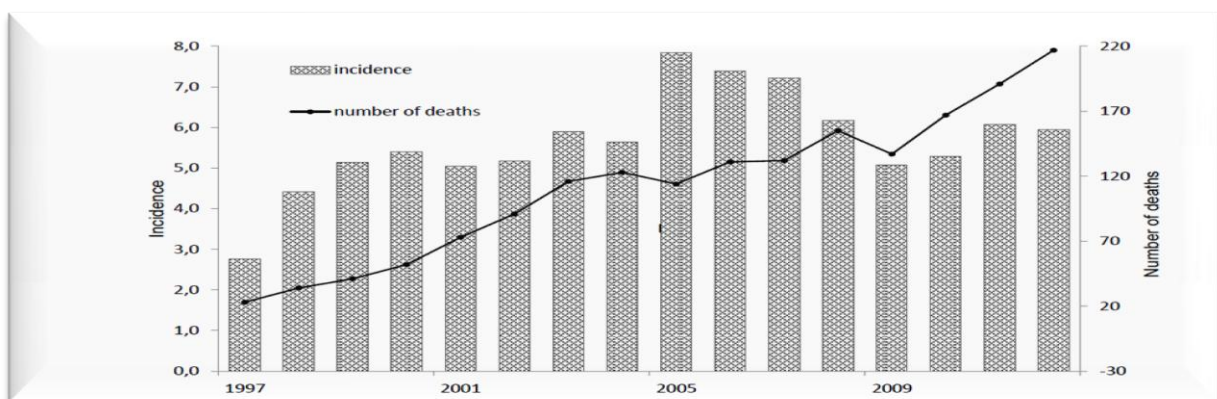
Epidemie wywołane przez wirusy występują na ziemi od milionów lat i odgrywają istotną rolę w życiu człowieka, całych plemion a nawet dużych populacji. Mniejsze lub większe epidemie zmieniały bieg historii, pomagały w wygrywaniu bitew, służyły jako tzw. broń biologiczna i do dziś są elementem strategii zarządzania państwem. Siła oddziaływania wirusów jest ogromna. Potrafią one bardzo szybko się namnażać, czyli replikować swój materiał genetyczny, atakują najsłabszych, a wytwarzając swoje formy zmutowane, próbują ominąć działanie leków przeciwwirusowych, wytwarzając w ten sposób lekooporność. Jednak przede wszystkim wirusy są odpowiedzialne za rozwój groźnych chorób. Wirus zapalenia wątroby typu C (ang. *Hepatitis C Virus*; HCV) jest jednym z sześciu znanych wirusów, które powodują najpierw zapalenie a potem zaburzenia funkcji oraz destrukcję i przebudowę mięszu wątroby, prowadząc w końcu do groźnych dla życia skutków. Wirusowe zapalenie wątroby typu C (WZW-C) jest chorobą o zasięgu światowym; występuje we wszystkich rejonach świata, niezależnie od standardów higienicznych i poziomu życia mieszkańców.

Światowa Organizacja Zdrowia podaje, że zakażeni HCV stanowią 3% populacji świata, a każdego roku zakażą się *de novo* trzy do czterech milionów osób. W ocenie *Polskiej Grupy Ekspertów HCV*, przybliżona liczba osób mających kontakt z HCV w naszym kraju wynosi około 730 000. Niestety, większość zakażonych o tym nie wie. Szczegółowe analizy epidemiologiczne pokazują, że aż 230 000 osób aktywnie replikuje wirusa i może przenosić zakażenie na inne osoby z otoczenia, choć nie są tego świadomi.

Większość zakażonych HCV nie wie o swojej chorobie, bo nigdy nie wykonywała testów

Rejestrację zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C (WZW typu C) rozpoczęto w Polsce w roku 1997 i właśnie te dane pokazały, że co roku identyfikuje się od dwóch do trzech tysięcy osób, u których po raz pierwszy wykryto infekcję HCV. W tamtym czasie połowa przypadków pochodziła z badań laboratoryjnych w stacjach krwiodawstwa. Wirus zapalenia wątroby typu C przenosi się głównie przez krew. W społeczeństwie pokutuje nadal przekonanie, że powodem zakażenia HCV jest głęboka ingerencja w tkanki ludzkie w wyniku różnorodnych, krwawych procedur medycznych, transfuzji krwi i preparatów krwiopochodnych a także dużych, krwawych operacji. Jednakże obraz transmisji zakażenia bardzo zmienił się w ciągu ostatnich dwudziestu lat. Coraz mniej zakażeń wiąże się z transfuzją krwi, rozległą operacją, zabiegami endoskopowymi, czy chociażby pobraniem krwi. Za to stale wzrasta liczba przypadków, gdzie powodem transmisji wirusa są zabiegi nie medyczne, np. kosmetyczne, estetyczne, itp.

Zachorowania na WZW typu C w Polsce na 100 000 ludności oraz liczba zgonów

Źródło: Parda N, i wsp. Przegląd Epidemiol 2014; 68: 265-269

Wprawdzie zapadalność na HCV w Polsce utrzymuje się na dość stabilnym poziomie w ostatniej dekadzie, ale wyraźnie widać, że lawinowo narasta liczba zgonów związana z późnym rozpoznaniem i zbyt późnym leczeniem WZW-C. Bezpośrednim powodem zgonów są późne następstwa zakażenia HCV, czyli zdekompensowana marskość i rak wątroby.

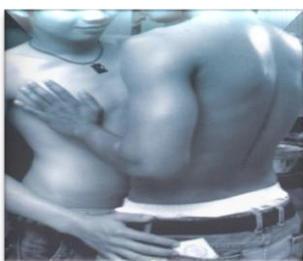
Najczęstsze drogi przenoszenia HCV

Bezpośredni kontakt z krwią osoby zakażonej wirusem HCV

Inwazyjne zabiegi medyczne i nie przestrzeganie zasad sanitarnych, np. rękawice

Kontakty seksualne bez zabezpieczenia prezerwatywą z osobą aktywnie replikującą HCV

Używanie wspólnych igieł i strzykawek

Tatuaże i inne zabiegi przeprowadzane nieprofesjonalnie, sprzętem wielorazowego użytku, bez zachowania higieny

Manicure, pedicure, makijaż permanentny, wstrzykiwanie wypełniaczy, usuwanie blizn i znamion, kolczykowanie ciała, golenie z użyciem ostrych narzędzi, akupunktura i zabiegi estetyczne wykonywane warunkach niesterylnych

Infekcja HCV w Polsce to poważny problem epidemiologiczny, kliniczny i terapeutyczny

Wirusowe zapalenie wątroby i jego odległe konsekwencje, to wielopłaszczyznowy problem zdrowotny. W związku z długim okresem bezobjawowej choroby oraz brakiem systemowego, czynnego przesiewu populacji, dane epidemiologiczne w Polsce są prawdopodobnie niedoszacowane. Brak jest ponadto szczegółowej oceny epidemiologicznej dotyczącej powikłań zakażenia, zwłaszcza marskości (łac. *cirrhosis*) i raka wątrobowokomórkowego HCC (ang. *Hepatocellular carcinoma*).

ŚWIAT

170 -200 milionów zakażonych

3% populacji świata

Śmiertelność z powodu następstw zakażenia HCV może się potroić w ciągu najbliższych 20 lat

EUROPA

Liczba zakażonych HCV: 7,3 – 8,8 mln.

Zgony – 86 tysięcy rocznie

Główna przyczyna przeszczepów wątroby

POLSKA

2000 – 3000 nowych zakażeń wykrywanych co roku

Okolo 730 000 osób z markerami zakażenia HCV

Okolo 1,6 % populacji ma markery zakażenia, a z tego 31%- aktywną replikacją wirusa

U mężczyzn 2 razy częściej niż u kobiet

U pacjentów z transfuzją krwi przed 1992 rokiem – 3 razy częściej

Dożylni narkomani – 7-krotnie większe ryzyko zakażenia HCV

Ryzyko zakażenia noworodka od matki HCV(+): 3-5 %

Aktualnie najczęściej występująca choroba zawodowa personelu medycznego

Niewielki odsetek ludzi ekspozowanych na krew, poddaje się testowaniu w kierunku HCV